

worden gewekt waardoor de arts onder druk komt te staan. Spreker meende, dat de huisarts zich niet mag laten overweldigen door de verscheidenheid van vragen die hem worden gesteld of problemen welke hem worden voorgelegd. Hij moet trachten een vader-figuur voor allen te worden of te blijven.

Prof. P. Townsend had als onderwerp „Sources of Poverty”: In de huidige welvaart blijkt nog steeds armoede te bestaan; voorlichting moet het gebruik van deze welvaart onderwijzen.

In de middaguren hoorden we hoe in de praktijk een deel van de moeilijkheden van de huisarts kunnen worden opgelost. Met name trad een „Health Team” op, bestaande uit een county medical officer, een family doctor, een general duty nurse, een district nurse/midwife en een health visitor. De eerste was onzes inziens een adviseur-overkoepelaar; de tweede de eigenlijke centrale figuur, de general duty nurse is te vergelijken met onze wijkzuster; de volgende is een wijkzuster die tevens de functie van vroedvrouw inneemt en de laatste heeft een werkterrein dat overeenkomt met dat van onze sociale werkster. Allen waren unaniem van mening dat dit gecoördineerd werken in teamverband aan de patiënt en aan de arts ten goede komt. Regelmatig en frequent is er een samenspraak. De voordelen van dit team-work zijn: de arts kent de zuster en de sociaal werkster die zijn gezinnen bezoeken en voorlichten en hij is in staat omliggende aanwijzingen te geven. De verpleegster en ook de anderen voelen zich in het team opgenomen, wat de arbeid prettiger maakt. Zo weet de zuster bijvoorbeeld wat de arts met zijn medicijnen wil uitrichten en kan de vragen van de patiënt doeltreffender beantwoorden. Zij kan zondig een traît d'union zijn in verlegenheidssituaties. Ook weet zij wanneer ze de arts weer zal spreken en hoeft ze dus niet tevergeefs te telefoneren met de angst van ongelegen te komen. Ten slotte is een half-time job mogelijk, zodat een huwelijk van de zuster de continuering van het team niet belemmert.

Voor de toekomst zag men het werk van de huisarts gecoördineerd met hulpkrachten. De vraag of de opleiding van de huisarts wel geheel adequaat is neemt ook in de discussies in Engeland een voorname plaats in. De arts zal tijd moeten maken voor zijn contacten buiten de praktijk; daardoor zal hij centraler en rustiger in zijn werk staan, zodat ook de huisarts een „opvoeder” van het publiek kan worden. Tevens komt dan tijd zich te bezinnen op allerlei problemen, zoals bijvoorbeeld geboortebepaling. (De hoorbare woordloze reacties van de toehoorders doen veronderstellen dat de „pil” bij onze westerburen toch niet zo is ingeburgerd als wij hier wel eens veronderstellen.)

Concluderende kunnen wij zeggen dat de academici van mening zijn dat het publiek dient te worden voorgelicht en opgevoed en dat de huisarts hierbij een taak kan vervullen mits hij aan zijn eigen ontwikkeling blijft werken en zich niet laat isoleren.

De practici hebben gemeend de moeilijkheden direct op te lossen door het instellen van een „Health-team”.

G. S. van Dorp

UIT DE CENTRA

Apeldoorn

Het jaar 1963 werd gekenmerkt door voortgaande bloei van de studiegroepen, die alle het hunne hebben bijgedragen in de verdere vorming van het centrum en de daarin samenwerkende huisartsen. De volgende studiegroepen functioneren in ons werkgebied:

1 De psychosomatische (in samenwerking met het centrum Arnhem), hield regelmatig per maand twee bijeenkomsten. Er was geen absentisme anders dan door vakantie of ziekte. De reeds twee jaar samenwerkende groep staat thans onder supervisie van de zenuwarts F. Haan uit Apeldoorn tot de eerste mentor, A. J. W. Kaas, van een gezondheidsreis zal zijn teruggekeerd.

2 De seksuologische groep kwam onregelmatig bijeen. Thans wordt getracht de groep, die zonder specialistische leiding werkt, nieuw leven in te blazen.

3 De sociologische kwam tot een, elders te publiceren, finale over een proefsamenwerkingsperiode van huisartsen met

een sociaal werkster. Dit experiment duurde twee jaar en wordt door de deelnemers als zeer geslaagd beschouwd.

4 De prenatale sterfte-groep werd eind 1963 opgericht en zet de werkzaamheden voort die sedert een kringbesluit van 1961 door een uit de kring samengestelde groep werden verricht. Wij zijn blij dat een groep huisartsen dit werk, dat in het verleden onoverkomelijke moeilijkheden voor de groep meebracht, thans voortzet.

Er werden vier centrumbijeenkomsten gehouden en drie bestuursvergaderingen. De eerste centrumvergadering van het jaar had een huishoudelijk karakter. De tweede vergadering had als onderwerp fysische therapie. Dit onderwerp werd ingeleid door de radioloog Maus en de reumatoloog Plaat. Wij kwamen vooral sterk onder de indruk van de grote rol die suggestie en suggestiebiliteit spelen bij de diverse vormen van fysische therapie. De derde vergadering was aan casuïstiek gewijd. Op de vierde vergadering kwam een zeer geslaagd experiment aan de orde. De ziektegeschiedenis van een patiënt, die door twee onzer was gezien, werd uitgetypt en aan alle centrumleden toegestuurd. Twee leden analyseerden tevoren en onafhankelijk van elkaar dit geval en gaven ter vergadering hun visie ten beste; daarop kregen alle aanwezigen bij toerbeurt de gelegenheid hun commentaar te leveren. Tenslotte bracht de internist het pathologisch-anatomisch verslag en de epicrise. De hele avond werd op de band opgenomen; wij hopen dat te zijner tijd uit te werken.

Ons centrum was weer mede-organisator van de vijfde Apeldoornse Artsendag in september met als onderwerp: Moderne Geneeskunde twee Stroomland. Verslagen van deze dag verschenen reeds in „huisarts en wetenschap”.

Centrumleden waren op: de Utrechtse Artsencursus, Boerhaave cursussen en N.H.G.-congres. Het centrum telt zestien leden en twee buitengewone leden. Convocaties van vergaderingen worden uitgewisseld met de centra Arnhem en Deventer. Er wordt gestreefd naar de oprichting van een studiegroep waarin centrumleden die niet in een dergelijke groep zitten, kunnen samenwerken.

De secretaris verzorgt ditmaand nog dit jaarverslag, volgend jaar zal onze nieuw benoemde correspondent J. H. Nooy v. d. Kolff te Uddel deze taak overnemen.

W. P. C. Knuttel

Noord-Holland

Er is alle reden tot tevredenheid bij het overzien van de activiteiten van het centrum Noord-Holland gedurende 1963. De maandelijkse bijeenkomsten werden met enthousiasme bezocht. Uit alle windstreken kwamen de leden hun deel bijdragen tot het welslagen van de gespreksavonden, die tot nu toe door ten minste de helft van het aantal centrumleden werd bezocht.

In januari werden enige probleempatiënten besproken. Een barre februari maand blokkeerde de buitenwegen, zodat deze maand zonder contact voorbijging. In maart volgde een avond die zeer uitputtend aan receptuur werd besteed. Paauw zond hiervan een verzorgd verslag voor plaatsing in „huisarts en wetenschap”. In april en december behandelde men dermatologische onderwerpen. Op beide avonden was een dermatoloog aanwezig van wie de eerste actief en docerend, de tweede beschouwend en begeleidend optrad; de laatste wijze is wel uitermate geschikt gebleken bij het slagen van de probleembesprekingen. In mei en juni werden twee avonden besteed aan cardiovasculaire en psychische afwijkingen bij bejaarden.

Na een rustperiode gedurende juli en augustus vond men

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Bijdragen worden bij voorkeur tegemoet gezien in machineschrift, in duplo, met toepassing van een brede kantlijn en op ten minste anderhalve regel afstand getypt. Men besluite het artikel met een korte samenvatting.

huisarts en wetenschap

7de JAARGANG - No 5 - MEI 1964

<i>Inhoud:</i>	blz.
H. J. P. M. Dijkhuis: De toekomst van de huisarts	153
A. Tasman, W. Verbeek en J. J. M. van Tulder: Over het verband tussen difteriemorbiditeit en de uitslag van de Schickproef	157
J. J. M. Michels: Revalidatie bij aangeboren afwijkingen	164
F. H. C. Gaymans: De hechting van eenvoudige accidentele wonden volgens de „no touch“-methode	168
J. Dijkstra: Behandeling van verkeersslachtoffers tijdens „het eerste uur“ (2)	171
H. Musaph: Vaginisme	180
M. J. Langeveld: Pedagogische aspecten van de gezinsgrootte	184
Referaten	187
Het lezen waard	189
Uit de notulen	189
Bestuursmededeling	190
Social medicine and the family doctor	190
Uit de centra	191
Aanvullende ledenlijst	192

Redactiecommissie: A. Hofmans, voorzitter, Rotterdam — G. J. Bremer, Nieuwkoop — D. C. den Haan, Leiden — A. E. Denekamp, Hengelo (O) — Mevr. H. G. Frenkel-Tietz, Amsterdam.

Redactiesecretaris: J. J. van Mechelen.

Secretariaat Nederlands Huisartsen Genootschap: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-64043.

Redactiesecretaris: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 020-242535.

Administratie, abonnementen, advertenties:

Fa. J. H. Kruij, Uitgever, Groot Hertoginnelaan 28, Bussum, telefoon 02959-16155; postgiro: 142554. Abonnement f 20,— per jaar; voor studenten f 10,—; voor het buitenland f 25,—; losse nummers f 2,25.

Druk: Verweij, Mijdrecht, telefoon 02979-1251.

Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.

elkaar terug tijdens een tocht door intieme Noordhollandse dorpen en stille polders, besloten met een maaltijd in de sfeervolle omgeving van het Schermer Polderhuis.

De september-bijeenkomst was gewijd aan de voeding voor zuigelingen en kleuters. In oktober werd een avond besteed aan enige cardiologische problemen. Het gespreksniveau werd vooral deze avond verrijkt door de innemende wijze waarop de aanwezige cardioloog zich inzette. In november werden weer divergente praktijkproblemen aangesneden. Samengevat, activiteiten waaraan de aanwezigen zeer geïnteresseerd deelnamen.

Een tweede verblijvend verschijnsel is de regelmatige toename van het aantal leden. Aan het begin 1963 telde het centrum 31 leden, thans stellen wij een groei vast tot 42 leden.

In de verschillende provincieplaatsen worden regelmatig klinische middagen gehouden. De artsencursus in Alkmaar werd door een groot aantal leden bezocht.

Vershillende onzer zijn lid van drie groepen medische psychologie. Sinds enige bijeenkomsten worden opnamen gemaakt per bandrecorder, die naar verweg-wonende collegae worden verzonden. Naar wij menen een wijze van communicatie geschikt vooral voor centra met leden die „aan de buitenkant“ wonen.

J. Busquet

AANVULLENDE LEDENLIJST

van 3 tot en met 30 april 1964

Nieuwe leden:

W. J. de Graaff, Hoofdstraat 167, Sassenheim
H. A. Nolet, Berg en Dalseweg 3, Nijmegen
H. G. Bessem, Binnenweg 9, Twello
L. B. K. Kappelhof, Graaf Hendrik III laan 1, Breda
J. J. Scholtens, Standaardbuiten
H. J. Schakel, Mgr. van Hooydonckstraat 11, Breda
H. A. Bicker Caarten, Ophoviuslaan 72, Den Bosch
P. G. A. Rammeloo, Dr. Cr. Hermansstraat 2-4, Best
P. F. X. van Goor, Rijksweg 73, Heesch (N.Br.)
W. W. M. van Tol, Ginnekenweg 117, Breda
B. E. A. M. Janssens, Molenwijkseweg 1, Boxtel
L. Bussemaker, Raadhuislaan 3, Maarn

*Kandidaat-leden:**

J. F. Thomson, Meppelweg 643, 's-Gravenhage
J. Th. N. M. Weijtsens, Weth. Broekmanstraat 4, Weurt (bij Nijmegen)
H. R. Bakker, Deldenerstraat 108, Hengelo (O.)
C. H. M. Scheffers, Heerbaan 129, Millingen a.d. Rijn
H. J. G. Leerink, Langestraat 33, Nijkerk

Nieuwe buitengewone leden:

Dr. A. Brouwer, Coornhertstraat 1, Leeuwarden
B. H. A. te Lintelo, Deldenerstraat 108, Hengelo

*Kandidaat buitengewone leden:**

W. S. Bergsma, Zaagmuldersweg 340, Groningen
Dr. F. de Waard, Park Arenberg 80, De Bilt

Mutaties:

A. J. Th. van Wely naar Hoofdstraat 236, Santpoort
J. C. Oeberius Kapteyn naar Weg a.d. Bleek 8, Egmond a.d. Hoef
W. J. Royaards naar Snouckaertlaan 19, Amersfoort
P. A. Coumou naar Plantsoen 5, Leiden
G. G. Berging naar Donderslaan 58, Groningen
H. W. Reinking naar Vaart 45, Assen
R. S. Siebinga naar Dorpsstraat 16, De Cocksdorp (Texel)
A. Kinds naar Kruisweg 63, Marum (Gr.)

* Bezwaren tegen kandidaat-leden dienen binnen 14 dagen schriftelijk bij het N.H.G.-bestuur te worden ingediend.